

Nové materiály Týmu silniční bezpečnosti využívají ověřené vědecké poznatky. Pomocí rytmu seznamují malé děti s dopravní výchovou.

Malé děti dokáží informace vstřebat lépe, když je dostanou v rytmické podobě. A nejvíce si zapamatují, když při činnosti spojují více smyslů. Proto vznikly pod hlavičkou projektu Markétina dopravní výchova speciální materiály pro mateřské školy a první stupně základních škol. „Dopravní výchova v rytmu“ nabízí dvě desítky říkanek pro děti i náměty, jak s nimi pracovat. Tím to ale nekončí.

Rytmu a jeho vnímání dětmi se chopil Tým silniční bezpečnosti a vytvořil pod hlavičkou projektu Markétina dopravní výchova materiály pro mateřské školy a první stupeň základních škol s názvem „Dopravní výchova v rytmu“, které obsahují 20 říkanek. Je prokázáno, že rytmus nás provází celý život a neodmyslitelně patří k lidské řeči. Ať už si to rodiče uvědomují či nikoliv, od narození ho využívají při komunikaci s miminkem. Později, v předškolním věku, se u dětí pojí s rytmem básničky i říkanky a dítě dokáže rychle napodobit rytmus a dokonce i melodii řeči. Ví se, že to bývá dřív, než se naučí hláskovat jednotlivá slova. Je to výchozí situace, jak dětem vštípit základy toho, co je pro jejich další vývoj a život důležité. Od základů slušného chování mezi lidmi nebo ohleduplné chování k přírodě až třeba po téma bezpečného přecházení vozovky.

V rozmezí let 2015 až 2018 prováděla Česká školní inspekce a MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR podrobný průzkum, jak si stojí dopravní výchova ve školství. Zaměřili se na její implementaci do výuky i na to, jestli existuje dostatek kvalitních podkladů a materiálů. Podle **Markéty Novotné z Týmu silniční bezpečnosti** byla zjištěna tristní. „*Žáci ve vědomostních testech neuspěli tak, jak bychom si jako pedagogové i rodiče představovali. Implementace byla různá jak napříč školami, tak napříč stupni. Často se však pedagogové svěřovali s tím, že nemají dostatek materiálů a pomůcek k výuce. Ne že by nic nebylo, ale materiály byly zastaralé, hůře dostupné a často formou učebnic. Začali jsme proto v roce 2017 chystat materiály na základě mezipředmětových vztahů, zábavné, aktuální, komplexní. V současné době od mateřinek až po střední školy. Ale aby nebyli jen ty edukativní věci, zpracovali jsme Dopravní výchovu v rytmu.*“ Nejvíce si totiž zapamatují ve chvílích, kdy při činnosti a učení spojují více smyslů. Především u dětí nejmenších lze snadno propojovat slova v rytmu například s pohybem. Pro potřeby zvyšování bezpečnosti dětí v silničním provozu proto Tým připravil básničky o pravidlech a zásadách, jak se v provozu chovat.

Aby nezůstalo jen u memorického odříkávání, najdou učitelé a rodiče u každé říkanky další inspiraci i informace k danému tématu. U symbolu žárovky to jsou otázky, obrázek hrací kostky nabídne náměty na další aktivity a hry, kterými lze na téma navázat. „*Ve školce si děti s paní učitelkou mohou zajít do herny a s autíčky a panenkami třeba nasimulovat situaci z básničky, stavba z kostiček poslouží jako křižovatka. Nebo je možné podklady využít pro výtvarné práce,*“ upřesňuje **Novotná**. U paragrafu je srozumitelné vysvětlení legislativního rámce, což je podle **ředitele Týmu silniční bezpečnosti Jana Poláka** velmi důležité: „*Od roku 2000 kdy je zákon č. 361 o silničním provozu v platnosti, se měnil více než padesátkrát. Laik změny zaznamená jen výjimečně, a to je důvod, proč u každého tématu je také informace o zákonné legislativě.*“

Dopravní výchova je v mateřských i základních školách stále v pozadí. Situace se ale každým rokem zlepšuje a je to znát především na zvyšujícím se zájmu o semináře Týmu silniční bezpečnosti. Učitelé se snaží s tématy seminářů pracovat a začlenit je do výuky. „Dopravní výchova v rytmu“ je určena pro mateřské školy a první stupeň základních škol a učitelé nemusí striktně probírat jedno téma po druhém. „Řídky lze využít nezávisle na sobě i podle toho, jaké téma v dané škole, v daném místě, právě řeší. Pokud v malé obci jezdí děti na kole s nasazenou cyklistickou přilbou, pak toto téma není na pořadu dne. Pokud dítě utrousí poznámku, že se rodiče v autě nepoutají, téma je na stole a s ním i možnost využít veršovánku k tématu i s otázkami a úkoly,“ říká za **Tým silniční bezpečnosti Markéta Novotná** a pokračuje: „Řídky nenásilně navodí téma, se kterým je poté třeba pracovat a nový materiál slouží jako malá nápověda, jakési vodítko, jak je možné téma začlenit do běžných aktivit. Učitelé jsou velmi kreativní a často pro děti vymyslí spoustu básniček na různé podněty a někdy je téma dopravní výchovy nemusí napadnout.“

Materiál „Dopravní výchova v rytmu“ vznikl z podnětu Libereckého kraje, který projekt Markétina dopravní výchova dlouhodobě podporuje. Hravé, ilustracemi i informacemi obohacené materiály vznikly primárně pro potřeby mateřských škol v Libereckém kraji. Ty je v brzkých dnech mohou obdržet v tištěné podobě. Materiál je k dispozici i v jiných regionech s dosahem po celé České republice, a to v podobě elektronické na portálu www.dopravnivychova.cz.

Dopravní výchova v rytmu je součástí projektu Markétina dopravní výchova, který je spolufinancován z Fondu zábrany škod České kanceláře pojistitelů a podporován řadou partnerů jako Liberecký kraj, Platforma VIZE 0, z.ú., ŠKODA AUTO a.s. nebo Skupina Sev.en. Více o projektu, jeho výstupy, materiály a další jsou na www.dopravnivchovy.cz.